

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
Предговор	V
1917	
РЕЧ НА КОНГРЕСА НА ФИНЛАНДСКАТА СОЦИАЛДЕМО- КРАТИЧЕСКА РАБОТНИЧЕСКА ПАРТИЯ В ХЕЛЗИНГ- ФОРС. 14 ноември 1917 г.	3
ОТГОВОР НА ДРУГАРИТЕ УКРАИНЦИ В ТИЛА И НА ФРОНТА	7
ЗА УКРАИНСКАТА РАДА. Реч на заседанието на ВЦИК, 14 декември 1917 г.	15
КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА УКРАИНСКАТА РАДА?	18
ЗА НЕЗАВИСИМОСТТА НА ФИНЛАНДИЯ. Доклад на заседа- нието на ВЦИК, 22 декември 1917 г. (вестникарски отчет)	21
ЗА „ТУРСКА АРМЕНИЯ“	24
1918	
ИЗКАЗВАНЕ НА ЗАСЕДАНИЯТА НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИ- ТЕТ НА РСДРП(б) ПО ВЪПРОСА ЗА МИРА С НЕМЦИТЕ, 11 януари 1918 г. (кратка протоколна бележка)	26
ЗА КИЕВСКАТА БУРЖОАЗНА РАДА	27
ИЗКАЗВАНИЯ НА III ВСЕРУСКИ КОНГРЕС НА СЪВЕТИТЕ НА Р., В. и С. Д. 10—18 януари 1918 г.	28—33
1. Доклад по националния въпрос. 15 януари (вестни- карски отчет)	28
2. Проекторезолюция за федералните учреждения на руската република	30
3. Заключително слово по доклада за националния въпрос. 15 януари (вестникарски отчет)	30
ТЕЛЕФОНОГРАМА ДО ПЕТЕРБУРГСКИЯ КОМИТЕТ НА РСДРП(б), 21 февруари 1918 г.	34
ТЕЛЕГРАМА ДО НАРОДНИЯ СЕКРЕТАРИАТ НА УКРАИН- СКАТА СЪВЕТСКА РЕПУБЛИКА, 21 февруари 1918 г.	35

ЗАПИСКА ПО ТЕЛЕГРАФА ДО НАРОДНИЯ СЕКРЕТАРИАТ НА УКРАИНСКАТА СЪВЕТСКА РЕПУБЛИКА, 24 февруари 1918 г.	37
УКРАИНСКИЯТ ВЪЗЕЛ	40
ЗА ТАТАРО-БАШКИРСКАТА СЪВЕТСКА РЕПУБЛИКА	43
КОНТРАРЕВОЛЮЦИОНЕРИТЕ ОТ ЗАКАВКАЗИЕТО ПОД МАСКАТА НА СОЦИАЛИЗМА	45
ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РУСКАТА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА, <i>беседа със сътрудник на в. „Правда“</i>	57—62
Буржоазно-демократическите федерации	57
По какво се отличава от тях намиращата се в процес на образуване руска федерация	58
Принципите на конструкцията на Руската федерация	58
Състав на Руската федеративна република	59
Правата на федериращите се области. Правата на нацио- налните малцинства	60
Конструкцията на централната власт	60
Изпълнителният орган на властта	61
Преходната роля на федерализма	61
Процесът на политическото строителство на Руската федерация. Федерализмът в Русия — преходна степен към социалистическия унитаризъм	62
ЕДНА ОТ НАЙ-БЛИЗКИТЕ ЗАДАЧИ	63
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ ЗА КОНСТИТУЦИЯТА НА РУСКАТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ФЕДЕРАТИВНА СЪВЕТСКА РЕ- ПУБЛИКА. <i>Проект, приет от комисията при ВЦИК по изработването на конституцията на Съветската репу- блика</i>	67
ТЕЛЕГРАМА ДО ПЕТИ КОНГРЕС НА СЪВЕТИТЕ НА ТУРКЕ- СТАНСКИЯ КРАЙ. 22 април 1918 г.	68
МИРНИТЕ ПРЕГОВОРИ С УКРАИНА. <i>Беседа със сътрудник на в. „Известия“</i>	69—71
Сключването на примирие	69
По-нататъшните преговори	69
Влиянието на преврата в Украйна	70
Причините за преврата	70
РЕЧИ НА СЪВЕЩАНИЕТО ПО СВИКВАНЕТО НА УЧРЕДИ- ТЕЛНИЯ КОНГРЕС НА ТАТАРО-БАШКИРСКАТА СЪВЕТСКА РЕПУБЛИКА. 10—16 май 1918 г.	72—77
I. Реч при откриване на съвещанието 10 май	72
II. Реч при закриването на съвещанието 16 май	76
НОВА ЛЪЖА	78
ПОЛОЖЕНИЕТО В КАВКАЗ	79—83
I. Закавказието	79
II. Северен Кавказ	81
КЪМ ПОЛОЖЕНИЕТО В КАВКАЗ. <i>Оп народния комисариат на националностите</i>	84
ЗА ДОНСКИЯ КРАЙ И СЕВЕРЕН КАВКАЗ (<i>Факти и машинаци</i>)	86
ТЕЛЕГРАМА ДО В. И. ЛЕНИН. 7 юни 1918 г.	96

ПИСМО ДО В. И. ЛЕНИН 7 юли 1918 г.	98
ПИСМО ДО В. И. ЛЕНИН, 10 юли 1918 г.	99
ПИСМО ДО В. И. ЛЕНИН, 4 август 1918 г.	100
ПИСМО ДО В. И. ЛЕНИН, 31 август 1918 г.	104
ТЕЛЕГРАМА ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВЦИК СВЕРДЛОВ, 31 август 1918 г.	105
ТЕЛЕГРАМА ДО СОВНАРКОМА, 6 септември 1918 г.	105
ТЕЛЕГРАМА ЗА ЦАРИЦИН ДО КОМАНДУВАЩИЯ ФРОНТА ВОРОШИЛОВ, 19 септември 1918 г.	107
НА ЮЖНИЯ ФРОНТ, <i>Беседа със сътрудник на в. „Известия“</i>	108
ЛОГИКАТА НА НЕЩАТА (По повод „Тезисите“ на ЦК на <i>меншевичите</i>)	110—119
1. За октомврийския преврат	110
2. За диктатурата на пролетариата	112
3. Дребнобуржоазна неразбория	115
4. И какво по-нататък?	117
РЕЧ НА ПЛЕНУМА НА МОСКОВСКИЯ СЪВЕТ НА Р., В. и С. Д. ЗА ПОЛОЖЕНИЕТО НА ЮЖНИЯ ФРОНТ. 29 октомври 1918 г. (вестникарски отчет)	120
ЗА РУСКИЯ ЮГ. <i>Беседа с кореспондент на в. „Правда“</i>	122—125
Важността на Южния фронт	122
Царицин като център на удара	122
В какво се състои силата на нашата армия?	123
ОКТОМВРИЙСКИЯТ ПРЕВРАТ (24 и 25 октомври 1917 г. в Петроград)	126
ОКТОМВРИЙСКИЯТ ПРЕВРАТ И НАЦИОНАЛНИЯТ ВЪПРОС	129-138
1. Февруарската революция и националният въпрос	129
2. Октомврийската революция и националният въпрос	131
3. Световното значение на Октомврийския преврат	135
ПРЕГРАДНА СЕНА	139
НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ ИЗТОК	141
УКРАИНА СЕ ОСВОБОЖДАВА	144
СВЕТЛИНА ОТ ИЗТОК	147
РАБОТИТЕ ВЪРВЯТ	152

1919

ПИСМО ДО В. И. ЛЕНИН ОТ ИЗТОЧНИЯ ФРОНТ, 5 януари 1919 г.	155
ДОКЛАД ДО В. И. ЛЕНИН	157
РЕЧ НА ОБЕДИНЕНОТО ЗАСЕДАНИЕ НА ПАРТИЙНИТЕ И СЪВЕТСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ВЪВ ВЯТКА, 19 януари 1919 г. (протоколна бележка)	162
ОТЧЕТ НА КОМИСИЯТА НА ЦК НА ПАРТИЯТА И СЪВЕТА НА ОТБРАНАТА ДО ДРУГАРЯ ЛЕНИН ОТНОСНО ПРИ- ЧИНИТЕ ЗА ПАДАНЕТО НА ПЕРМ ПРЕЗ ДЕКЕМВРИ 1918 ГОДИНА	164 - 186
Общата картина на катастрофата	164
Трета армия и резервите	170
Изводи	173

Системата на управлението на армията и директивите на центъра	174
Изводи	176
Необезпеченост на тила и работата на партийно-съветските учреждения	177
Изводи	180
Органите на снабдяването и евакуацията	181
Изводи	183
Загуби на материалната част и на хора изобщо	184
Взетите мерки за заздравяване на фронта	185
ПОЛИТИКАТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО ПО НАЦИОНАЛНИЯ ВЪПРОС	187
ДО СОВДЕПИТЕ И ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В ТУРКЕСТАН	191
ДВАТА ЛАГЕРА	193
НАШИТЕ ЗАДАЧИ НА ИЗТОК	197
ЗА ДВЕ ГОДИНИ	200
РЕЗЕРВИТЕ НА ИМПЕРИАЛИЗМА	204
ИЗ РЕЧТА ПО ВОЕННИЯ ВЪПРОС НА VIII КОНГРЕС НА РКП (б), 21 март 1919 г.	208
ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЯТА НА ДЪРЖАВНИЯ КОНТРОЛ. Доклад на заседанията на ВЦИК на 9 април 1919 г. (вестникарски отчет)	210
РАЗСТРЕЛВАНЕТО НА 26 БАКИНСКИ ДРУГАРИ ОТ АГЕНТИТЕ НА АНГЛИЙСКИЯ ИМПЕРИАЛИЗЪМ	211
ТЕЛЕГРАМА ДО ИЗЪБЪНРЕДНИЯ РЕВИЗОР НА ДЪРЖАВНИЯ КОНТРОЛ В ШЧИГРИ, 7 май 1919 г.	215
ЗАПИСКА ПО ПРЕКИЯ ТЕЛЕГРАФ ДО В. И. ЛЕНИН ОТ ПЕТРОГРАД, 25 май 1919 г.	217
ТЕЛЕГРАМА ДО В. И. ЛЕНИН, 16 юни 1919 г.	219
ЗАПИСКА ПО ПРЕКИЯ ТЕЛЕГРАФ ДО В. И. ЛЕНИН ОТ ПЕТРОГРАД, 18 юни 1919 г.	220
ЗА ПЕТРОГРАДСКИЯ ФРОНТ. Беседа с кореспондент на в. „Правда“	222—227
1. Подстъпите към Петроград	222
2. Силите на противника	222
3. Сметките на противника	223
4. Положението на фронта	224
5. Флотата	225
6. Резултати	226
ПИСМО ДО В. И. ЛЕНИН ЗА ПОЛОЖЕНИЕТО НА ЗАПАДНИЯ ФРОНТ, 11 август 1919 г.	228
ПИСМО ДО В. И. ЛЕНИН ОТ ЮЖНИЯ ФРОНТ, 15 октомври 1919 г.	231
ТЕЛЕГРАМА ДО В. И. ЛЕНИН, 25 октомври 1919 г.	234
РЕЧ ПРИ ОТКРИВАНЕТО НА II ВСЕРУСКИ КОНГРЕС НА КОМУНИСТИЧЕСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА ИЗТОЧНИТЕ НАРОДИ, 22 ноември 1919 г.	235
ПРИВЕТСТВИЕ ДО ПЕТРОГРАД ОТ ЮЖНИЯ ФРОНТ	237

ЗА ВОЕННОТО ПОЛОЖЕНИЕ НА ЮГ	238—245
I. Претърпелите неуспех планове на Антантата	238
II. За причините на поражението на контрареволуцията	240
III. Сегашното положение на Южния фронт	243

1920

ЗАПОВЕД ДО ТРУДОВАТА АРМИЯ НА УКРАИНА, 7 март 1920 г.	246
ИЗКАЗВАНИЯ НА IV КОНФЕРЕНЦИЯ НА УКРАИНСКАТА КП (б) 17—23 март 1920 г.	248—256
1. Реч при откриването на конференцията, 17 март	248
2. Доклад върху икономическата политика, 19 март	249
3. Заключително слово по доклада върху икономиче- ската политика, 20 март	254
4. Реч при закриване на конференцията, 23 март	255
ЛЕНИН КАТО ОРГАНИЗАТОР И ВОЖД НА РКП	257—265
1. Ленин като организатор на Руската комунистическа партия	258
2. Ленин като вожд на Руската комунистическа партия	261
РЕЧ НА СЪБРАНИЕТО В МОСКОВСКИЯ КОМИТЕТ НА РКП (б) ПО СЛУЧАЙ 50-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕ- НИЕТО НА В. И. ЛЕНИН, 23 април 1920 г.	266
НОВИЯТ ПОХОД НА АНТАНТАТА СРЕЩУ РУСИЯ	268—275
I. Общата обстановка	268
II. Тилът. Районът на удара	271
III. Перспективите	274
ЗА ПОЛОЖЕНИЕТО НА ЮГОЗАПАДНИЯ ФРОНТ. Беседа със сътрудник на Укр-РОСТ	276—280
Пробивът	276
Резултатите от пробива	277
Съдбата на третата полска армия	277
Положението на фронта	278
Изводи	279
Кримският фронт	279
ТЕЛЕГРАМА ДО В. И. ЛЕНИН, 25 юни 1920 г.	281
ЗА ПОЛОЖЕНИЕТО НА ПОЛСКИЯ ФРОНТ. Беседа със сътрудник на в. „Правда“	282—286
1. Май—юни	282
2. Житомирският пробив	283
3. Резултатите от пробива	283
4. Опасността от юг	284
5. Помнете Врангел	285
КАК ПОСРЕЩАТ ЧЕРВЕНИТЕ ВОЙСКИ. Съобщение за в. „Чер- веноармеец“	287
ДО ВСИЧКИ ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦИИ. Проект-писмо на ЦК на РКП (б)	289

ЗА СЪЗДАВАНЕТО НА БОЙНИ РЕЗЕРВИ НА РЕПУБЛИКАТА	291—294
1. Записка до Политбюро на ЦК на РКП (б), 25 август 1920 г.	291
2. Заявление до Политбюро на ЦК на РКП(б), 30 август 1920 г.	292
ПОЛИТИКАТА НА СЪВЕТСКАТА ВЛАСТ ПО НАЦИОНАЛНИЯ ВЪПРОС В РУСИЯ	295
РЕЧ ПРИ ОТКРИВАНЕТО НА I ВСЕРУСКО СЪВЕЩАНИЕ НА ОТГОВОРНИТЕ РАБОТНИЦИ НА РСИ, 15 октомври 1920 г.	306
ОТ АВТОРА. <i>Предисловие към сборника от статии по националния въпрос, издаден през 1920 г.</i>	311
ЗА ПОЛИТИЧЕСКОТО ПОЛОЖЕНИЕ НА РЕПУБЛИКАТА. Доклад на Краевото съвещание на комунистическите организации от Дон и Кавказ в г. Владикавказ, 27 октомври 1920 г.	314
ТРИ ГОДИНИ ПРОЛЕТАРСКА ДИКТАТУРА. Доклад на тържественото заседание на Бакинския съвет, 6 ноември 1920 г.	320—329
Първият период	321
Вторият период	322
Третият период	324
Перспективите	326
КОНГРЕСЪТ НА НАРОДИТЕ ОТ ДАГЕСТАН, 13 ноември 1920 г.	330—333
1. Декларация за съветска автономия на Дагестан	330
2. Заключително слово	333
КОНГРЕСЪТ НА НАРОДИТЕ ОТ ТЕРСКАТА ОБЛАСТ, 17 ноември 1920 г.	334—340
1. Доклад за съветската автономия на Терска област	334
2. Заключително слово	337
ПОЛОЖЕНИЕТО В КАВКАЗ. Беседа с един от сътрудниците на в. „Правда“	341
ДА ЖИВЕЕ СЪВЕТСКА АРМЕНИЯ!	345
Бележки	347
Биографична хроника (октомври 1917—1920)	369

ИЛЮСТРАЦИИ

Ръкопис на писмото на И. В. Сталин и Ф. Е. Дзержински до В. И. Ленин, 5 януари 1919 г.	156
--	-----

ИЗДАТЕЛСТВО НА БЪЛГАРСКАТА
КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

И. В. СТАЛИН

СЪЧИНЕНИЯ

том IV

Превел: Живко Ошавков

Редактор: Христо Халачев

Коректор: Анжел Зонана

Тираж: 25,000

Печатница на Бълг. комунистическа партия

СОФИЯ

№ 796

1949
